ايبندى 70 جىل كۆردىسكە تولى جاڭا ئەۋر
جاڭا جۇڭگونىڭ داڭقتى جىلدارى

دۇنيەنى ئەۋر سىلكىندىرگەن ارحەولوگىيالىق بايقاۋ

شىنجاڭ ئاگەنتىگىنىڭ 10 - ايدىك 6 - كۈنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى. 1974 - جىلى 3 - ايدا شانشي ولكەسى لينتۇڭ ئاۋدانى شىياڭ قىستاڭىنىڭ ەگىنشىلىرى قۇاڭشىلىقپەن كۆرەسسە، قۇدىق قازىپ جانقان كەزىندە، فارفور سىنقتارىن جانە فارفوردان جاسالعان ادامدارىدىڭ قول - ياقتارىن، سوندەك - اق اتتىك دەنەلەرىن قازىپ شىعارادى. كەيىن ارحەولوگيا قىزمەتكەرلەرىنىڭ قازۇىمەن جەر استىندا 2200 جىلدان استام ۋاقىت كومۇلگەن جانقان چين پاتشالىعىنىڭ قۇرىلىس قويماسى اشىلادى.

چين شىحۋاڭ قابىرستانىنان شىققان قۇرىلىس اتتى اسكەرلەر ۇراسى ونىڭ بايقالۋ رەتى سانى بويىنشا رەتىمەن 1 - ءنومىرلى ۇرا، 2 - ءنومىرلى ۇرا جانە 3 - ءنومىرلى ۇرا دەپ اتالادى. 3 قۇرىلىس قوسىن ۇرا- سىنان قازىپ النعان ناق ادام، ناق ات سەكىلدى فارفور قۇرىلىس اسكەر، فارفور ات جىنى 8000ناۋان اسادى، اعاشتان جاسالعان سوعىس اربالارى 100دەن استام بولىپ، قولا قارۋ - جاراقتار نەشە ون مىڭعا جەتەدى. اسقاق ايبندى اسكەري شەپ جەر استىندا قاز - قاتار رەتتى ساپ تۇزەپ، اربالى، جاياۋ، اتتى جاساقتار ارالاس توپ قۇراپ، چين شىحۋاڭنىڭ اتاعى جەر جارىپ، 6 بەكىنىستى بىرلىككە كەلتىرگەن ايباتتى جاساعىنىڭ بەينەسىن وبرازدى تۇردە كوز الدىڭا ەلەستەتەدى. ولار بولمىستى بەينەلەۋ تاسىلىمەن كەيپكەرلەردى بەينەلەگەن كولەمدى كوركەمونەرلىك شوعىر بولىپ، جاندى مۇسىندەلىپ، اينىتپاي كەسكىندەلىپ، جۇڭگو بايىرعى زامان مۇسىنشىلىك تاريحىنداعى چين پاتشالىعى ءداۋىرى مۇسىنشىلىك تاريحىنىڭ اڭداعىن تولتىرىپ، چين پاتشالىعى ءداۋىرىنىڭ تاريحىن، اسكەري ءتۇزىمىن، سوندەك - اق مادەنيەت - كوركەمونەرىن زەرتتەۋدى توتەنشە قىمباتتى ناقتى ماتەريالدارمەن قامدادى. بۇل 20 - عاسىرداعى ەڭ ساۋلەتتى ارحەولوگيالىق بايقاۋ بولىپ، "الەمدەگى 8 - ءنشى تاڭعاجايىپ" دەپ اتالدى. بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ وقۋ - اعارتۋ، عىلىم، مادەنيەت ۇيىمى مۇنى "الەمدىك مادەنيەت مۇرالارى تىزىمدەگى"نە ەنگىزدى.

چين شحۋاڭ قابىرستانىنداعى قۇرىلىس اتتى اسكەرلەر قازىپ النعان كەيىن، ەلىمىزدە تاعى دا بىرنەشە ماڭنزدى ارحەولوگيالىق بايقاۋلار بولدى.

1972 - جىلدان 1974 - جىلعا دەيىن ماۋاڭدۇي 1 - ءنومىرلى، 2 - ءنومىرلى، 3 - ءنومىرلى حان پاتشالىعى قابىرلارى تىلگەرىندى - كەيىندى چاڭشا قالاسىنىڭ شىعىس قالا ماڭنداعى لىۋياڭحى وزەنىنىڭ جاعاسىندا- عى ماۋاڭدۇيدان قازىپ الندى. 1 - ءنومىرلى حان پاتشالىعى قابىرىنان شىققان ايەل مۇرەدەسىنە 2100 جىلدان استام ۋاقىت بولعان، تۇتاس دەنەسى دىمقىل، دەنەسىنىڭ ءاربىر بولەكتەرى مەن ىشكى مۇشەلەرىنىڭ سىرتقى ءپىشىنى نەداۋىر ءبۇتىن ساقتالعان. بۇل دۇنيە جۇزىندە بايقالعان ساقتالۋ ۋاقىتى ەڭ ۇزاق دىمقىل مۇرەدە بولىپ، شىرۋدەن ساقتانۋ ىلىمىندەگى حيكمەت بولدى.

1975 - جىلدىڭ ايعىنان 1976 - جىلدىڭ كوكتەمىنەن باستالعان شۇيحۇديدەگى قازۋ قىزمەتى 2000 جىلدان استام ۋاقىت ۇيقىدا جاتقان چين پاتشالىعى ءداۋىرى بامبۇك تاقتايشالارىن جارىققا شىعارىدى. ەلىمىزدە تۇڭعىش رەت كوپ مولشەردە بايقالعان چين پاتشالىعى ءداۋىرى بامبۇك تاقتايشالارى رەتىندە، ولاردىڭ تەڭ جارىمىنان استامىندا چين پاتشالىعى ءداۋىرىنىڭ زاڭدارى ەستەلىككە النعان بولىپ، ەلىمىزدە بۇگىنگە دەيىن بايقالعان ەڭ ەرتەدەگى، ەڭ تولىق زاڭدار توپتاماسى بولدى.

ارحەولوگيا قىزمەتىندەگى ەلەۋلى بايقاۋلار تاريحي زەرتتەۋ جونىنەن عانا ەمەس، تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتتى اسقاقتاتۋ، ادامدارىدىڭ وتانشىلدىق سۇيىسپەنشىلگەن مازداتۋ جونىنەن دە تۇڭعىلدەي ورنىن باستىرۋعا بولمايتىن وراسان زور رول اتقارادى.

1976 - جىل: 10 - ايداعى جەڭىس

1976 - جىلى ەلىمىزدە دۇنيە ءجۇزىن ءدۇر سىلكىندىرگەن ءبىر قىدىرۋ ءىرى دىستەر تۇىلدى. 1 - ايدىڭ 8 - كۇنى جوۋ ىنلاي زۇڭلي قايتىس بولدى. 4 - ايدا حالىق بۇقاراسىنىڭ جوۋ ىنلايعا ازا بىلدىرگەن، "تورتتىك توبە"گە قارسى تۇرعان تيان - انمن وقيعاسى تۇىلعان سوڭ، دىڭ شياۋپيڭ قاتە تۇردە پارتيا ءىشى - سىرتىنداعى بارلىق مىندەتىنەن قالدىرىلدى. 7 - ايدىڭ 6 - كۇنى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ باستىعى جۇ دى قايتىس بولدى. 7 - ايدىڭ 28 - كۇنى حىبەيدىڭ تاڭشان وڭىرىندە كۇشتى جەر سىلكىنىسى تۇىلىپ، حالقتىڭ ءومىرى مەن مال - مۇلكى اۋىر زيانعا ۇشىرادى. 9 - ايدىڭ 9 - كۇنى پارتيانىڭ، مەملەكەتتىڭ، ارميانىڭ نەگىزگى قۇرۇشىسى جانە باسشىسى ماۋ زىدۇڭ قايتىس بولىپ، بۇكىل ەل حالقى وراسان زور قايعى - قاسىرەتكە باتتى.

ماۋ زىدۇڭ قايتىس بولاردىڭ الدى - ارتىندا "تورتتىك توبە" پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ ەڭ جوعارى باسشىلىق ۇقىعىن تارتىپ الۋ قاسكۇنەمدىك ارەكەتىن جەدەلدەتتى. سول كەزدەگى جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتىنىڭ ءبىرىنشى ورىنباسار ءتوراعاسى، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ زۇڭلىي حۋا گوفىڭ يە جيانيىڭ، لي شيانيان، ۋاڭ دۇڭشيڭ سياقتى ورتالىقتاعى باسشى جولداستار- مەن بىرگە زەرتتەۋ جۇرگىزدى جانە قايتا - قايتا اقىلداستى ءارى جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتىنىڭ ساياسي بيۇروسىنداعى كوپتەگەن جولداستاردىڭ ماقۇلداۋىن العان سوڭ، پارتيا مەن حالقتىڭ ەركىن اتقارىپ، "تورتتىك توبە"گە باتىل شارا قولدانۋدى ۇيعاردى.

10 - ايدىڭ 6 - كۇنى كەشتە حۋا گوفىڭ، يە جيانيىڭ قاتارلىلار جۇڭنانحايدا وتىرىپ قولباسشىلىق ەتىپ، ورتالىق كوميتەت ساياسي بيۇروسى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ ءماجلىسىن اشۋ فورماسىمەن ۋاڭ حۇڭوندى، جاڭ چۇنچياۋدى اۋاشالاپ تەكسەرۋدى جاريالادى، سونىمەن قاتار جياڭ چيڭ مەن ياۋ ۋنيۋاندى دا اۋاشالاپ تەكسەردى. وسىلايشا باس - ايعى ءبىر ساعاتقا جەتپەيتىن ۋاقىتتا ءبىر تال وق شىعارماي، ءبىر تامشى قان اعزىباي "تورتتىك توبە"نى ءبىر جولدا تالقاندادى. پارتيا ورتالىق كوميتەتى تاعى پارمەندى شارا قولدانىپ، "تورتتىك توبە" توبىنىڭ شاڭجايداعى تىرەكتى ەلەمەنتتەرىنىڭ قارۋلى بۇلىك تۇدىرۋ قاسكۇنەمدىگىن تالقاندادى، "تورتتىك توبە"نىڭ باسقا جەرلەردەگى توپتارىنىڭ تىرەكتىلەرىنە دە باتىل شارالار قولدانىپ، بۇكىل ەلدىڭ ساياسي جاعدايىنىڭ ورنىقتىلعىنا كەپىلدىك ەتتى.

10 - ايدىڭ 18 - كۇنى جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى بۇكىل پارتياعا "تورتتىك توبە"نىڭ تالقاندالعاندىعى تۇرالى حاباردى رەسمي جاريالادى. بۇكىل ەلدەگى 100 ميلليوندىعان بۇقارا شىن جۇرەكتەن قولداپ - قۋاتتادى.

"تورتتىك توبە"نى تالقاندىۋ "مادەنيەت زور توڭكەرىسى" سىندى اياتتى ايقاتاتىپ، حاۋپتەن پارتيانى قۇتقارىپ، مەملەكەتتى قۇتقارىپ، جۇڭگونىڭ سوتسيالىزم دىستەرىن قۇتقارىپ، پارتيانىڭ تاريحي ۇلى بۇرىلىسىن جۇزەگە اسىرۋعا العى شارت ازىرلەدى. رەسپۇبليكا تاريحىنىڭ جاڭا پاراعى اشىلدى.

(شىنحۋا اگەنتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 7 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى)

جوعارى مەكتەپ ەمتيحانى قاقپاسىن قايتا اشۋ

1977 - جىلى 8 - ايدا دىڭ شياۋپيڭ عىلىم جانە وقۋ - اعارتۋ قىزمەتى اڭگىمە ءماجلىسىن باسقارىپ اشتى. جابىلعاننان 10 جىل بولعان جوعارى مەكتەپ ەمتيحانى قاقپاسى ءدال وسى ماجلىستە قايتا اشىلدى.

اڭگىمە ماجلىستە ءىشىنارا جوعارى مەكتەپتەردىڭ ۋاكىلدەرى قابىلدايتىن تولەمدى دارىندىنىڭ بولماۋىنان ەمەس، قازىر اتقارىلىپ وتىرعان وقۋشى قابىلداۋ ءتۇزىمىنىڭ سەبەبىنەن تولەمدى دارىندى قابىلداي الماي جاتقاندارىن ايتادى. بۇل سوزدەر دىڭ شياۋپيڭنىڭ نازارىن ەرەكشە اۋدارادى، ول "جوعارى مەكتەپ ەمتيحانى ارقىلى وقۋشى قابىلداۋ ءتۇزىمى بيىلدان باستالسىن" دەپ باتىل شەشىم جاسادى.

دىڭ شياۋپيڭ جوعارى مەكتەپتەردىڭ جاڭادان وقۋشى قابىلداۋىنا قاتىستى حۇجاتتىڭ بەكىتۋ نۇسقاسىندا جوعارى مەكتەپ ەمتيحانى ارقىلى وقۋشى قابىلداۋدىڭ ساياسي سارالاۋ شارتتارىنا كوپ نقشامداۋ - وڭدەۋلەر ەنگىزدى. ول مىنانى ايقىن اتاپ كورسەتتى: وقۋشى قابىلداۋدا نەگىزىنەن ەكىنشى مەقتى ۇستاۋ كەرەك، ءبىرىنشىسى، سول ادامنىڭ بەينەسى جاقسى بولۋ، ەكىنشىسى، ۇزدىكتەرىن تاڭداپ قابىلداۋ كەرەك.

دىڭ شياۋپيڭنىڭ قوزعاۋشىلىق ەتۋىمەن وقۋ - اعارتۋ مينيسترلىگى «1977 - جىلعى جوعارى مەكتەپتەرگە وقۋشى قابىلداۋ قىزمەتى جونىندەگى پىكىر»دى جاسادى. سول جىلى 10 - ايدا بۇل پىكىردى جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتىنىڭ ساياسي بيۇروسى تالقىلادى ءارى ماقۇلدادى، سوندەك - اق مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ بەكىتۋىنە يە بولدى. 10 - ايدىڭ 22 - كۇنى «حالىق گازەتى» حابار باسىپ، بۇكىل ەل حالقىنا جوعارى مەكتەپكە وقۋشى قابىلداۋ ەمتيحانى ءتۇزىمىنىڭ قالپىنا كەلگەندىگىن رەسمي جاريالادى.

1977 - جىلى قىستا جاس پارقى ءار كەلگى 5 ميلليون 700 مىڭ جاس جوعارى مەكتەپ ەمتيحانى الاڭىنا كىردى. وسى رەتكى ەمتيحان كولەمىنىڭ ۇلكەندىگى جۇڭگونىڭ وقۋ - اعارتۋ تاريحىنداعى ەڭ جوعارى راكوردى جاراتىپ قانا قالماستان، دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ دەپ تە اتالدى.

1978 - جىلى كوكتەمدە جوعارى مەكتەپ ەمتيحانى ءتۇزىمى قالپىنا كەلتىرىلگەننەن كەيىنگى 1 - كەزەكتەگى 273 مىڭ ستۋدەنت داشۋە اۋلاسىنا قادام تاستادى.

جوعارى مەكتەپكە وقۋشى قابىلداۋدا قاتاڭ ەمتيحان النىپ، ءادىل باسەكە ارقىلى ۇزدىكتەرىن تاڭداپ الۋ جۇزەگە اسىرىلدى. قابىلداۋ قىزمەتىندە سول ادامنىڭ بەينەسىنە ءمان بەرىلدى، داشۋە وقۋعا وتباسى ماسەلەسىنىڭ كەسىرى تيمەيتىن بولدى. جاڭا ءتۇزىم بۇكىل ەل حالقىنىڭ قىزۋ قولداۋىنا يە بولدى. جۇڭگونىڭ جوعارى مەكتەپ ەمتيحانى قاقپاسىن قايتا اشۋى بىلىمگە قۇرمەت ەتەتىن، دارىندىعا قۇرمەت ەتەتىن ءداۋىردىڭ كەلگەندىگىن اڭعارتتى.

(شىنحۋا اگەنتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 8 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى)

ناقتى ءىس ىستەپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋ قوزعاۋشى كۇشىن تاسقىندات

(باسى 1 - بەتتە)

■ "ولشەمدى ايقىنداپ" قىزمەتتى تىڭ ساتىعا كوتەردى

"قىستاق كادرلارىندا سەلقوستىق، بويكۇيەزدىك ىستەيتىن، قىزمەتتە سوزبۇيدالىقتا سالىناتىن 'سلىبرلىق'، سايالىتتى بىلمەيتىن، تۇىس - تۇعان، دوس - جاراندارىن جان تارتاتىن 'بەتالدى ىستەۋ' جايتى بار". قىستاقتا العاش كەلگەندەگى جاعدايدى اۋىزعا العاندا، اۋتونوميالى رايوندىق مەملەكەت مەنشىگىندەگى مال - مۇلكتى باقالاۋ - باسقارۋ كوميتەتىنىڭ كەرىا اۋدانى كوكيار اۋىلى بوستان- تەرەك قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۋ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ" قىزمەت اتقارەتىنىڭ باستىعى، ءبىرىنشى شۇجي لي باۋشى اشىعىن ايتتى.

قىستاق پارتيا ياچەيكاسىنىڭ جاۋىنگەرلىك قۇاتىن جانە ۇيىسۋ قۇاتىن كۇشەيتۋ ءۇشىن، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى قىستاق "ەكى كومىتەتى"مەن بىرگە قىستاق كادرلارىنىڭ مىندەتىن، جاۋاپكەرشىلىگىن قايتا ءبولىپ، "ۇسىنىس قويۋ، اقىلداسۋ، قاراۋ، قاۋلى شعارۋ، قاۋلىنى جاريالاۋ، اتقارۋ ناتيجەسىن جاريالاۋ"، كەلىپ - كەتۋدى تەكسەرۋ سياقتى 13 ءتۇرلى ءتۇزىمدى ورناتتى، كەمەلدەندىردى ءارى ونەگەلىك، باستاماشىلدىق رول اتقارماۋ، بۇقارانىڭ اراسىندا اۋىر ىقپال تۋدىرۋ؛ قىستاقتىڭ كەلبەتىن، قىستاقتىڭ بەينەسىن باستاماشىلدىقپەن قورعاماۋ، قىستاقتىڭ قونىس ورنىن تاسنا ىقپال جاساۋ؛ قىزمەت قولايلىلىعىنان پايدالانىپ، بەلگىلەمەگە قايشى قوسىمشا قاراجات تاراتۋ سياقتى ۇنامسىز تىزىمدىكتى جاساپ، قىستاق كادرلارىنىڭ ساياسي ءتارتىپ، قىزمەت ورىستەتۋ، پاك، تارتىپشەڭ بولۋ سياقتى جاقتاردا ىسكەرلىك كورسەتە الماۋىنا، ءىس تىندىرماۋىنا قاتىستى 18 ارەكەت قىزىل سىزعىن مۇقيات بەلگىلەدى.

"بۇل ءادىس جاقسى ەكەن، قىستاق كادرلارى قايسى ىستەردى ىستەۋگە بولاتىندىعىن، قايسى ىستەردى ىستەۋگە بولمايتىندىعىن انىق ءبىلىپ الدى"، - دەدى قىستاق كادرلارىنىڭ مىندەتىن ادا ەتۋدەگى ۇنامسىز ىستەر تىزىمدەگىن العاننان كەيىن بوستانتەرك قىستاعى پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۇجيى بۇماريام سايدي.

قىستاق "ەكى كوميتەتى" "بەس قادام بويىنشا شەشىم جاساۋ ءادىسىن" قاتاڭ تيانانقاندىرىپ، قىستاقتىڭ پارتيا ىستەرىندە، قىستاق ىستەرىندە جانە قازىنا ىستەرىندە جاريا بولۋ، جەردى پايدالانۋعا الۋ، مال - مۇلكتى ءبىر جايلى ەتۋ، كىرىستى بولسىكە سالۋ سىندى بۇقارانىڭ ءتول مۇددەسىنە قاتىستى ماڭنزدى ىستەردى جاريالاۋ تاقتاسى، اۋدل - قىستاقتىڭ كەرنايى ارقىلى جالپى باردىسىن جاريا ۇستادى.

"ءبىر مەزگىلدەن كەيىن بۇقارانىڭ تۇسىنىگى ارتىپ، رەنشى ازايدى، قىستاق كادرلارى الاڭسىز بولىپ، جۇمىس تىندىرۋ تەبىنى نىعايدى"، - دەدى لي باۋشى.

■ "كوزقاراسقا بۇرىلىس جاساپ" قىستاق تۇرعىندارىنا اۋقاتتانۋدىڭ جولىن قاراستىردى

"ۇيىمزدە 3 مۇ جەر بار، بۇرىن تەك جۇگەرى، ءبيداي سالاتىنبىز، كىرىسىمىز مارداەمىز ەدى. بيىل قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى ءبىزدى سيىربۇرشاق ەگىپ، اراسىنا شالعام سالۋعا باستادى، ءار مۇ جەردەگى سيىربۇرشاقتىڭ وزدىنەن 3000 يۋاننان استام كىرىس كىرگىزدىك، قازىر قىزمەت اتقارەتىنە سەنىمىم بارعان ساين ارتا ءتۇستى"، كۇزگى جيىن - تەرىن كەزىندە كەدەي وتباسىندا جالپىسىنان ماماەتيۇسۇپ قۇانىشتى سەزىمىن جاسىرا المادى.

بوستانتەرەك قىستاعى بۇرىن ءداستۇرلى ەگىمشىلىكتى نەگىز ەتەتىن، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىسى تومەن بولاتىن، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى جەر جاعدايىنا قاراي قىستاق تۇرعىندارىن ەرەكشە ەگىمشىلىكتى دامىتۋعا باستاپ، ەگىمشىلىك قۇرىلىمنا رەتتەۋ جۇرگىزۋ ارقىلى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىستەرىن ارتتىرۋىنا كومەكتەستى.

جىلجاي ەگىمشىلگى وتباسىلارىنىڭ ەگىمشىلىك تەحنيكاسى ورەسىن جوعارىلاتۋ ءۇشىن، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى اۋىل شارۋاشىلىعى تەحنيكاسى ماماندارىن ۋاق - ۋاق ەگىمشىلىك وتباسىلارىنا ەگىمشىلىك تەحنيكاسى مەن ادىستەرىن قولما - قول ۇيرەتۋگە ۇسىنىس ەتىپ، ەگىمشىلىك وتباسىلارىنىڭ كىرىسىن نەداۋىر ارتتىردى. بيىل الدىڭعى جارتى جىلدا قىستاقتاعى 62 جىلجايدان جيىنى 900 مىڭ يۋاننان استام كىرىس كىردى.

قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ەگىندەرىن ويداعىداي ەگۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ العى شارتىندا، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى قىستاقتاعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا كاسىپ سالاسىنا ويىستىرۋدى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىسىن ارتتىرۋدىڭ قامال الۋ ءتۇيىنى ەتىپ، باستاۋ، قىزمەت وتەۋ جانە كاسىپتىك باۋلۋ ارقىلى قىستاق تۇرعىندارىن ۇيلەرىنەن سىرتقا شعىپ جۇمىس ىستەپ، كىرىستەرىن ارتتىرىپ، اۋقاتتانۋعا شابىتتاندىردى.

قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جەكە باسىنىڭ قابىلەتى مەن ساپاسىنا مەڭزەس، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى تۇرلىشە باۋلۋ وبيەكتىلەرىنىڭ ۇقساماعان قاجەتتەرىنە ساي، تۇرگە، ساتىعا ءبولىپ باۋلىپ، تازالقشىلىق، امانداق ساقتاۋ، تىڭىنشىلىك سياقتى شەبەرلىكتەر بويىنشا 21 رەت شەبەرلىككە باۋلدى. سونىمەن بىرگە، جىبەرگەن ورىنىنىڭ قولداۋىمەن قىستاقتا تازالقتى باقىلاۋشى، امانداقتى ساقتاۋشى سياقتى 13 الەۋمەتتىك يگىلىك جۇمىس ورنىن بەلگىلەپ، سىرتقا شعىپ جۇمىس ىستەي المايتىن كەدەي قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جۇمىستانۋىنا كومەكتەستى. قازىر وسى قىستاقتاعى 310 قىستاق تۇرعىنى ورنىقتى جۇمىستانىپ، جان باسىندىق ايلىق كىرىستەرى 1800 يۋاننان استى.

■ "ناقتى ءىس ىستەپ" كادرلار مەن بۇقارانىڭ بايلانىسىن قويۋلاتا ءتۇستى

جارتى جىلدان استى، ايتەۋ قىستاقتا قايتىسا بولعانى، قىستاق تۇرعىنى روزىحان ابدۇقادىر قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتىنىڭ كەڭىسىنە بارىپ، كوپشىلىكپەن اڭگىمەلەسىپ، ءوزىنىڭ جۇقتان بەرگى جاعدايىن ايتىپ جاتادى. "قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى قالتقىسز كومەكتەسكەندىكتەن، قايتادان ومىرگە كەلگەندەي بولدىم"، - دەيدى روزىحان.

روزىحان بيىل 30 جاستا، كەدەي قىستاق تۇرعىنى. بيىل جىل باسىندا دەنەسى جايسىزدانعان ول "جۇرەك قاقپاقشاسى تولىق جابىلماۋ، ناۋقاس جاعدايى اۋىر" دەپ دياگنوز قويىلادى. ەرەكشە قىمبات ەمدەۋ اقىسى مەن زور پسيحولوگيالىق قىسىم سەبەبىنەن ول قايتەرىن بىلمەي قالادى. وسى جاعدايدى بىلگەننەن كەيىن، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى جان - جاقتان 80 مىڭ يۋان قارجى توپتاپ، شينجياڭ مەدەنيتسينا داشۋەسىنە قاراستى 1 - شيياحاناعا حابارلاسىپ، وعان وپەراتسيا جاساتادى. روزىحان شيياحانادان شعىپ، ءبىراز ۋاقىت تىنىعىپ دەمالعان سوڭ، اۋدان قالاشىعىندا ورنىقتى جۇمىستانادى.

تاياۋ جىلداردان بەرى، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى بۇقارانىڭ قاجەتتىنەن باستاپ سىكە كىرىسىپ، قىزمەت وتەۋ ءادىسىن جاڭالاپ، قىزمەت وتەۋ بايلىعىن بىرىكتىرىپ، 2 ميلليون 200 مىڭ يۋاننان استام قارجى ءبولىپ، بۇقارالىق قىزمەت پۇنكتىن قۇرىپ، شوعىرلى تۇردە بۇقاراعا ساياسات جاعىنان كەڭەس بەرۋ، حالىق دىستەرىن ءبىتىرۋ، ارىز - ارماندى قابىلداۋ، داۋ - شارىدى جاراستىرۋ سياقتى قىزمەت وتەۋلەردى ازىرلەدى. بۇقارالىق قىزمەت وتەۋ پۇنكتى قۇرىلعاننان قازىرگە دەيىن بۇقاراعا جيىنى 1900 رەتتەن استام قىزمەت وتەپ، ءتۇرلى قينىشىلىق، تىلەكتەردەن 900دەن استامىن شەشتى.

قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتقارەتى "جۇرەكتەرگە بويلاسا"، بۇقارانىڭ "جۇرەگى جىلىدى". "قىزمەتتى جاقسى ىستەپ قانا قويماي، تاعى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ تىلەگىن توعىستىرىپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىستەرىن ارتتىرۋ، اۋقاتتانۋ قابىلەتتەرىن جوعارىلاتۋ كەرەك". لي باۋشى بىلاي دەيدى: "قىستاق تۇرعىندارىنىڭ دوڭگەلەك داۋلەتتىلىككە تالپىنۋ قايراتىنىڭ بارعان ساين تولعانىن كورىپ، قىزمەتتى اناعۇرلىم جاقسى ىستەۋ سەنىمىمىز ارتتى".

(باسى 1 - بەتتە)

جانە 14 ايماق، وبلىس، قالالىق ساياسي كەڭەستىڭ بولمىشە ءماجلىس ورنىن قۇرىپ، ماجلىسكە قاتىناسۋشىلارمەن بەينەەكران ارقىلى اڭگىمەلەستى. ماجلىسكە قاتىناسۋشى 11 ۋاكىل نەگىزگى تاقىرىپتى ارقاۋ ەتىپ، ءىس جۇزىندەگىپەن بىرلەستىرە وتىرىپ، سۇيەمەلدەۋ تەبىنىن كۇشەيتۋ، مادەنيەتتەگى ءىسكەرتكىشتەردىڭ "مادەنيەتتەگى ءىسكەرتكىش ارقىلى تاريحتى دالەلدەۋ" رولىن ساۋلەلەندىرۋ، مادەنيەت پەن ساياحاتتى توعىستىرۋدى جەبەۋ، جالپىلىق اقپارات قۇرالدارىنىن پايدالانۋ ادىسىنەن پايدالانىپ ۇگىتتى كۇشەيتۋ، مادەنيەت مۇرالارىن قورعاۋدى جانە زەرتتەۋدى كۇشەيتۋ سياقتى جاقتاردان ۇسىنىس - پىكىر بەردى. كوپشىلىك بىلاي دەپ قارادى: سوڭعى جىلدارى اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەت مادەنيەت مۇرالارىن قورعاۋ جانە پايدالانۋ قىزمەتىنە باسا ءمان بەرىپ، شينجياڭداعى مادەنيەت مۇرالارىن زەرتتەۋ، قورعاۋ جانە پايدالانۋ تەبىنىن بارىنشا ارتتىرىپ، كورىنەرلىك تابىسقا قول جەتكىزدى. ءىشىنارا مۇشەلەر مىنادايى ۇسىنىس بەردى: ساياسي دەڭگەيدەگى جوعارىلاتىپ، مادەنيەت مۇرالارىن قورعاۋ، پايدالانۋ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋدە جاۋاپكەرشىلىك سەزىمدەى، كوكەي تەستىلىك سەزىمدەى كۇشەيتۋ؛ تۇتاس تۇلعالىق جوسپارلاۋدا كۇشەيتىپ، تۇيىنمەن جالپى جاقتى بىرلەستىرىپ، بۇكىل رايوندى قامتىعان مادەنيەت مۇرالارىن قورعاۋ جوسپارى جۇيەسىن قالىپتاستىرۋ؛ زەرتتەۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، قورعاۋ شارالارىن تيانانقاندىرىپ، مادەنيەت مۇرالارىنىڭ شىن فاكت، تاريحي دالەلدىك رولىن تولىق ساۋلەلەندىرۋ؛ باسقارۋ قابىلەتىن ءوسىرىپ، كاسىپتىك دارىندىلار قورىنىن قۇرۋ، كۇشەيتۋ؛ ءتۇزىم قۇرىلىسىن نەعايتىپ، ۇگىت قىزمەتىن كۇشەيتىپ، دۇنيە جۇزىلىك مادەنيەت مۇرالارىن جاندى پايدالانۋ كەرەك.

نۇرلان ءابىلماجىن سوزىندە مىنانى اتاپ كورسەتتى: شي جينپيڭنىڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىن ىشكەرىلەي ۇيرەنىپ، دالەكتىلەندىرىپ، "ءتورت تانىم"دى كۇشەيتىپ، "ءتورت سەنىم"دى بەكەمدەپ، "ەكىنشى قورعاۋ"دى ورناداپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدىڭ جونگە سالۋ جالپى جوباسىن، اسىرەسە، قوعام ورنىقتىلعى مەن بايلاندى تىنىشتىق باس نىسانىنان جاپپاي دايەكتىلەندىرىپ، تيانانقاندىرىپ، شينجياڭداعى دۇنيە جۇزىلىك مادەنيەت مۇرالارىن قورعاۋ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋدىڭ ماڭنزدى ءمانىن تولىق تانىپ، مادەنيەت مۇرالارى ورناداردىن قورعاۋدى جانە پايدالانۋدى شىنايى كۇشەيتىپ، جۇڭحۋانىڭ تاڭداۋلى، ءداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ جاندانۋىن، جالعاسۋىن، سىرتقا شعارىلۋىن بىلگەرىلەتىپ، مادەنيەت مۇرالارىن سويلەتىپ، تاريحتى سويلەتىپ، شينجياڭداعى ءار ۇلت حالقىن دۇرىس مەملەكەت كوزقاراسىن، تاريح كوزقاراسىن، ۇلت كوزقاراسىن، مادەنيەت كوزقاراسىن، ءدىن كوزقاراسىن ىشكەرىلەي ورناتۋعا، "ۇشتىك ءبىر - بىرىنەن ايرىلا الماۋى" يدەياسىن بەرىك ورناتىپ، "بەستى شىنايى مويىندىداۋ"دى كۇشەيتىپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۋعا باستاۋ كەرەك.

نۇرلان ءابىلماجىن مىنانى اتاپ كورسەتتى: وسى رەتكى ءماجلىستى ويداعىداي اشۋ ۇشىن، مۇشەلەر مەن قاتىستى مامان - وقىمىستىلار مۇقيات ۇيرەنۋ، ىشكەرىلەي تەكسەرىپ - زەرتتەۋ جۇرگىزۋ نەگىزىندە، شينجياڭداعى دۇنيە جۇزىلىك مادەنيەت مۇرالارى ورناداردىڭ ماڭنزدى ورنى مەن ەرەكشە ءمانى جونىندەگى تۇسىنىك، تانىمدارىن تەرەڭدەتىپ، قۇندى، ۇتىمدى ۇسىنىس - پىكىرلەردى ورتاعا سالىپ، يدەيالىق اۋىس - كۇيىس جاساۋ، تانىمدى تەرەڭدەتۋ، ماسەلەلەردى زەرتتەۋ، قىزمەتتى ىلگەرىلەتۋ ماقساتىنا جەتتى. ماجلىستە قالىپتاسقان ورتاق تانىم مەن ۇسىنىس - پىكىرلەردى جيناقتاپ، رەتتەپ دەر كەزىندە جوعارىعا مالىمدەۋ، كەڭەسۋدىڭ ناتيجەسىن بارىنشا كادەگە جاراتۋ كەرەك.

اۋتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورنىباسار ءتوراعالارى چىڭ جىنشان، ءجۇرات يەمىن، ماعاۋ سەيتقامزا، ءمۇتاللىپ وبۇل، يىلھام سابىر ماجلىسكە قاتىناستى. اۋتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورنىباسار ءتوراعاسى، قوسىمشا باس حاتشى جاڭ بو نەگىزگى تاقىرىپتا ءسوز سويلەدى. اۋتونوميالى رايوندىق مادەنيەت جانە ساياحات مەكەمەسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىلارى قاتىسىپ، جاعدايلاردى تانىستىردى، اۋتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىلارى ماجلىسكە قاتىناسۋشىلاردىڭ ۇسىنىس - پىكىرلەرىنە جاۋاپ قايتاردى.

مەكەن - جايىمىز: ءۇرىمجى قالاسى ياڭزىجياڭ جولى 1 - ءنومىرلى اۋلا، پوچتا ءنومىرى: 830051، فاكس: 5593305 ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان